



VLIZINE

jrg. 7, nr. 1-2 (januari-februari 2006)

Hét e-zine met praktische informatie over onderzoek en beleid door en voor Vlaamse mariene wetenschappers.

Deze gratis on line uitgave van het Vlaams Instituut voor de Zee vzw verschijnt maandelijks en wordt verspreid onder alle geïnteresseerden.

V.U.: Jan Mees

Redactie: Jan Seys

Reacties naar jan.seys@vliz.be

Het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) wil via dit e-zine maandelijks informeren over de eigen activiteiten en die van onderzoeks- en beleidsgroepen in Vlaanderen actief in de mariene en kustgebonden wetenschappen. Alle nuttige informatie van uw kant (zoals vacatures, nieuwe projecten, vraag voor samenwerking, interessante symposia, etc.) wordt graag ingewacht om in het eerstvolgende VLIZINE te worden opgenomen. Dit bericht bereikt u via de VLIZINE rondzendlijst. Om u uit te schrijven, stuur een e-mail naar info@vliz.be met in de subjectline: 'unsubscribe VLIZINE'. Inschrijven op dezelfde manier met vermelding: 'subscribe VLIZINE'. Archiveren van dit e-zine zijn raadpleegbaar via deze [link](#).

INHOUD

1. Kalender

- 1.1. [Jongerencontactdag Mariene Wetenschappen op 31 maart 2006](#)
- 1.2. [Klimaatsverandering bepaalt programma Wintersymposium NecoV](#)
- 1.3. ['Vlaanderen, maritieme kennisregio': boeiende studiedag op 24 maart](#)
- 1.4. [Gent week lang toneel voor uitwisseling ervaringen geïntegreerd kustbeheer in Europees perspectief](#)
- 1.5. [Infomoment 'de Noordzee: zon, zee en zorgen' in Biekorf Brugge](#)
- 1.6. [Paasvakantie start met afvalopruiming Vlaamse stranden](#)
- 1.7. [Twee vormingen 'zeeanimator' vanaf maart 2006](#)
- 1.8. [Themadag over natuurbeheer in onze kustprovincie](#)

2. Publicaties

- 2.1. [Het Kustkompas: nieuwe publicatie met indicatoren Vlaamse kust](#)
- 2.2. [Draaiboek voor het opruimen van olie op stranden aan de pers voorgesteld](#)
- 2.3. [Website over Groenboek Europees Maritiem Beleid](#)
- 2.4. [Natuureducatie in Zeeland: de site 'Natuur Avontuur'](#)

3. Vacatures/beurzen/fondsen

- 3.1. [Positie vacant voor directeur EurOcean](#)
- 3.2. [Schotse associatie Zeewetenschappen zoekt 24 stafleden](#)
- 3.3. [Twee UNESCO-functies met tsunami-gehalte](#)
- 3.4. [EuroMARC programma lanceert oproep voor onderzoeksvoorstellen 'met diepgang'](#)
- 3.5. [Masters in de ecologie en evolutie van ongewervelde mariene eilandorganismen](#)

4. Varia

- 4.1. [Wetenschappelijke discussie over vraag of Europa ijstijd tegemoet gaat of opwarmt](#)
- 4.2. [Ondertekening Scheldeverdagen nieuwe stap in samenwerking Vlaanderen-Nederland](#)
- 4.3. [Meer dan 600 zee- en kustvogels opgevangen te Oostende in 2005](#)
- 4.4. [Zeezoogdierennieuws](#)
- 4.5. [Doctoraatsverdedigingen e.a.](#)

5. Vraagbaak de 'Zeeloods'

1.1. JONGERENCONTACTDAG MARIENE WETENSCHAPPEN OP 31 MAART 2006

De zesde editie van de 'VLIZ Jongerencontactdag Mariene Wetenschappen' vindt dit jaar plaats op vrijdag 31 maart. Op dit forum voor zee- en kustwetenschappers mogen we jaarlijks 100-200 voornamelijk 'jonge' (pre-doctoraat) vorsers begroeten uit onze Noordzeeregio. Ook deze keer willen we een breed spectrum aan zee- en kustwetenschappen in de kijker plaatsen en jongeren de kans bieden elkaar te leren kennen en bij te leren in een informele, interdisciplinaire 'zeesfeer'. We gaan verder op het bewandelde pad met een ochtendprogramma vol boeiende verhalen en een interactieve namiddagsessie (datademonstraties, postercompetitie), gevolgd door de voorstelling van de laureaten van de 'Aanmoedigingsprijzen Mariene Wetenschappen 2005' en de 'North Sea Award 2005'. Nieuw is de organisatie van een fotowedstrijd. Deze wedstrijd, met als thema 'De Noordzee', staat open voor alle deelnemers aan de Jongerencontactdag. Verdere info en inschrijvingsformulier zijn te vinden via http://www.vliz.be/docs/Events/JCD/JCD2006_NL.htm

1.2. KLIMAATSVERANDERING BEPAALT PROGRAMMA WINTERSYMPIOSIUM NECOV

De Nederlands-Vlaamse Vereniging voor Ecologie (NecoV) heeft als thema voor haar wintersymposium de klimaatsverandering gekozen. Onder de titel 'Klimaatsverandering en Ecologie: heet hangijzer of storm in een glas water?' organiseert NecoV op 15-16 februari een tweedaagse happening aan het Museum voor Natuurwetenschappen (Brussel). Naast thema's die ingaan op de problematiek van klimaatswijziging in het algemeen, komen ook specifiek kustgebonden onderwerpen aan bod zoals 'Antarctische kustmeren: archieven voor klimaatverandering', 'Klimaatsveranderingen, biologische invasies en natuurbeheer op de eilanden in de zuidelijke oceaan', 'Effect van ijzerbemesting van oceanen op algenbloei en CO₂ vermindering in de atmosfeer' en 'Vooruitzichten van het nonnetje in een veranderend klimaat' aan bod. Het volledige programma is na te lezen op de site van NecoV: <http://www.necov.org>.

1.3. 'VLAANDEREN, MARITIEME KENNISREGIO': BOEIENDE STUDIEDAG OP 24 MAART

Onder het motto 'Vlaanderen, maritieme kennisregio', organiseren de Vlaamse partners binnen het MAREDFlow project (<http://www.amrie.org/maredflow/index.htm>) op vrijdag 24 maart 2006 een studiedag in het IOC Project Office for IODE (UNESCO) te Oostende. Met dit initiatief willen de organisatoren de maritieme regionale kennisontwikkeling en netwerking tussen bedrijven en onderzoekers promoten en de Vlaamse maritieme innovatieve expertise in de kijker stellen. De dag is opgebouwd rond negen voordrachten van prominente sprekers uit domeinen als offshore windenergie, digital mapping, baggertechnieken, maritieme meteorologie, nieuwe technieken voor een veiliger Noordzee en logistiek supply chain management. Nadien volgt een debat. Een niet te missen kennisforum voor bedrijven, onderzoekers en ambtenaren uit het maritieme veld! Het volledige programma is te consulteren via http://www.vliz.be/Nl/MaredFlow_folder.pdf. Inschrijven kan ook online via het inschrijvingsformulier op http://www.vliz.be/Nl/MaredFlow_form.rtf.

1.4. GENT WEEK LANG TONEEL VOOR UITWISSELING ERVARINGEN GEÏNTEGREERD KUSTBEHEER IN EUROPEES PERSPECTIEF

Het Maritiem Instituut (www.maritieminstituut.be) van de Universiteit Gent is de Belgische partner van het Interreg-project COREPOINT. Dit Interregproject wil een brug slaan tussen wetenschap en beleid inzake geïntegreerd kustzonebeheer. In de week van 20 februari 2006 komen de internationale partners van dit project (zie <http://corepoint.ucc.ie>) naar Oostende voor een intern overleg. Aansluitend op dit intern overleg organiseert het Maritiem Instituut van 22 tot 24 februari 2006 te Oostende een extra programma dat internationale partners toelaat contacten te leggen met Vlaamse/Belgische actoren betrokken bij geïntegreerd kustzonebeheer. Om de kennis- en ervaringsuitwisseling tussen diverse actoren (overheid, middenveld, markt en wetenschap) te stimuleren, voorziet het programma in een mix van terreinbezoeken, presentaties en discussiemomenten. Het volledige programma vindt u [hier](#). Deelname is gratis, maar vergt wegens het beperkt aantal plaatsen wel een snelle respons via mail naar dino.dewaen@ugent.be.

1.5. INFOMOMENT 'DE NOORDZEE: ZON, ZEE EN ZORGEN' IN BIEKORF BRUGGE

Voortbouwend op de campagne 'de Noordzee, onze elfde provincie', organiseert Natuurpunt Brugge op 7 maart om 19.30 uur in de Brugge Biekorf een infomoment. De vereniging wil aan de hand van een reeks voordrachten de ogen

richten op de waardevolle Noordzeenatuur en hoe die te rijmen met het veelzijdige gebruik van de zee. Tevens wil ze het 10-puntenprogramma van de kustwerkgroep van Natuurpunt onder de aandacht brengen. Deze tien grote 'uitdagingen' voor het kust- en zeebeheer in ons land komen uitgebreid aan bod op 24 februari 2006 tijdens een voorstelling in het Staf Versluys-centrum te Bredene. Meer info: <http://www.natuurpunt.be/kustwerkgroep>.

1.6. PAASVAKANTIE START MET AFVALOPRUIMING VLAAMSE STRANDEN

Van wandelaar tot kastelenbouwer, van vogelkijkers tot joggers: iedereen wil graag een proper en natuurlijk strand. Een strand zónder plastic, blikjes, vaten, piepschuim, karton of visnetten maar mét schelpen, zeewier, dode kwallen, skeletten van zee-egels en wie weet zelfs een haaiantand. Daarom organiseert het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer, samen met heel wat partners, op 1 april 2006 (vanaf 13.30 uur) de 'lenteprikkel'. De lenteprikkel is overigens veel meer dan een opruimactie op de stranden van alle Vlaamse kustgemeenten. Er vinden tal van randactiviteiten plaats, zoals een gloednieuw educatief spel voor groot en klein over de zee en de rijkdom van het strand. Ook is er in elke kustgemeente een natuurgids aanwezig die uitleg geeft over alle gevonden schatten op het strand. Met deze actie willen de organisatoren jongeren, voorbijgangers en overheden sensibiliseren over de plaats die natuurlijke aanspoelsels op het strand verdienen en hen het nut doen inzien voor de duinvorming en de kustverdediging. De lenteprikkel werd dit jaar overigens geselecteerd als één van de honderd items voor de mobiele talkshow van de tv-zender 'Eén': "SAM" (<http://www.sam.be>, met steun van de Koning Boudewijnstichting). Dit initiatief bekroont acties die de leefwereld prettiger maken. Meer informatie bij Hannelore Maelfait (Tel.: +32/(0)59 34 21 47).

1.7. TWEE VORMINGEN 'ZEEANIMATOR' VANAF MAART 2006

De tiende editie van de Week van de Zee loopt van 28 april tot 14 mei 2006, met als thema 'De zee smaakt naar meer' (<http://www.weekvandezee.be>). Naar aanleiding hiervan werden diverse veldwerkpakketten ontwikkeld om met kinderen uit het basisonderwijs natuur en milieu aan zee te ontdekken. In de cursus 'Zeeanimator' leer je drie van deze pakketten onder de knie krijgen. In het voorjaar organiseert het Steunpunt Natuur- en Milieueducatie Kust van de provincie West-Vlaanderen twee vormingen voor 'Zeeanimator'. De eerste reeks vindt plaats in het Vlaams Bezoekers- en Natuureducatie Centrum 'De Nachtegaal' (De Panne) op zeven dinsdagnamiddagen (7, 14 en 21 maart, 18 en 25 april, 2 en 9 mei 2006) telkens van 13.30 tot 16.30 uur. De tweede sessie wordt ingericht in het zeeklassencentrum Horizon te Bredene op zeven zaterdagvoormiddagen (11, 18 en 25 maart, 1, 22 en 29 april en 13 mei 2006) telkens van 9.00 tot 12.00 uur. De deelname bedraagt 20 EUR per persoon voor een volledige reeks. Inschrijven kan nog tot 2 maart 2006.

1.8. THEMADAG OVER NATUURBEHEER IN ONZE KUSTPROVINCIE

'Bodem en water in West-Vlaamse natuurgebieden' is de titel voor de jaarlijkse West-Vlaamse Studiedag Natuurbeheer (<http://www.kulak.ac.be/natuurbeheerdag/>). Deze studiedag, die op zaterdag 4 maart 2006 plaatsvindt aan de KU Leuven campus Kortrijk, is een organisatie van de KULAK, Natuurpunt en het provinciebestuur West-Vlaanderen m.m.v. AMINAL afdeling Natuur, Universiteit Gent, Instituut voor Natuurbehoud en Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer. Vorig jaar lokte het evenement meer dan 200 geïnteresseerden en ook dit jaar belooft het een leerrijk programma te zullen worden. Met voordrachten als: 'Herstel van zilte en natte graslanden in de Uitkerkse Polders' en 'Onder de natte pannen: grondwater in de kustduinen', komt ook het specifieke kustbiotoop aan zijn trekken. Alle verdere praktische informatie is te vinden op de site.

2.1. HET KUSTKOMPAS: NIEUWE PUBLICATIE MET INDICATOREN VLAAMSE KUST

Het 'Kustkompas' is een boeiende, nieuwe publicatie van het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer, ontwikkeld i.s.m. een 50 tal wetenschappers. Het bespreekt de 21 kustindicatoren die werden geselecteerd als graadmeters voor de duurzaamheid van het beheer in onze kuststreek. Het 'Kustkompas' vormt een handig overzicht waarbij in één oogopslag de trends van de voorbije jaren kunnen waargenomen worden. Op 1 maart 2006 vindt de voorstelling van dit nieuwe werk plaats. Deze voorstelling wordt gekoppeld aan een politiek debat rond actuele kustthema's en indicatoren, die ook aan bod komen in het 'Kustkompas'. Voor het volledige programma en een inschrijvingskaart, zie <http://www.kustbeheer.be> onder 'Activiteiten'. Inschrijven voor de voorstelling van het kustkompas kan bij sylvia.theunynck@kustbeheer.be. Het kustkompas is na 1 maart te verkrijgen bij het Coördinatiepunt Duurzaam

Kustbeheer. Ook met vragen over de indicatoren (<http://www.kustbeheer.be/indicatoren>) kun je terecht op het telefoonnummer +32/(0)59 34 21 47 (Hannelore Maelfait).

2.2. DRAAIBOEK VOOR HET OPRUIMEN VAN OLIE OP STRANDEN AAN DE PERS VOORGESTELD

Na een draaiboek voor de opvang van met olie besmeurde vogels na scheepsrampen (14 juli 2005), is er nu ook een draaiboek voor het opruimen van olie op Vlaamse stranden. Beide initiatieven kwamen er naar aanleiding van de ramp met de Tricolor in december 2002. Toen bleek nog maar eens hoe belangrijk het is om klare afspraken te maken bij het coördineren van de bestrijding van een dergelijke grote olieramp en hoeveel – kostbare – tijd hiermee kan worden gewonnen. Het document 'Propere stranden: draaiboek voor het opruimen van stranden die via de zee worden vervuild' wil alvast invulling geven aan die nood en werd op 25 januari 2006 door minister voor de Noordzee, Renaat Landuyt, aan de pers voorgesteld. De minister benadrukte dat dit draaiboek er niet alleen voor zorgt dat het opruimen van de vervuiling op het strand voor de kustgemeenten een stuk vlotter kan verlopen, het zal de operatie voor hen ook een stuk goedkoper maken. Op de persvoorstelling, georganiseerd bij de Civiele Bescherming te Jabbeke, volgde nog een demonstratie van het nieuw aangekochte oliebestrijdingsmateriaal. Het persbericht, evenals het draaiboek, zijn downloadbaar van de website: <http://www.ministerlanduyt.be/nl/noordzee.php>.

2.3. WEBSITE OVER GROENBOEK EUROPEES MARITIEM BELEID

Nog dit jaar verschijnt een Groenboek Europees Maritiem Beleid, waarin een integrale visie op het beheer en beleid van de Europese zeeën en kustwateren zal worden voorgesteld. Met dit groenboek wil de Commissie een holistische visie ontwikkelen voor de verschillende gebruikersfuncties (bv. visserij, scheepvaart, toerisme, recreatie, energiewinning), voor waarden als waterkwaliteit, natuur en biodiversiteit en voor aspecten als werkgelegenheid, beheer en kennis. Het Groenboek Europees Maritiem Beleid zou zowat de uittekening moeten worden van de gezochte balans tussen de groei van de Europese economie en het duurzaam gebruik van de zee. Er wordt dan ook veel van verwacht. Toch zal het groenboek in eerste instantie het karakter hebben van een 'verkennend' document. Ze zal suggesties bevatten voor verbetering van beleid en beheer door een Europese of regionale grensoverschrijdende aanpak, en aldus de aanzet vormen voor een formeel consultatieproces. Uit dit proces brengt de Commissie vervolgens mogelijk een Witboek uit met concrete voorstellen voor maatregelen en acties. Een speciale website (http://europa.eu.int/comm/fisheries/maritime/index_en.htm) geeft alvast informatie over het voorbereidingsproces. Bron: Nieuwsbrief Integraal Beheer Noordzee, december 2005, nr. 2.

2.4. NATUUREDUCATIE IN ZEELAND: DE SITE 'NATUUR AVONTUUR'

Aan de Belgische kust is er een stevig aanbod aan natuureducatieve activiteiten, ontwikkeld door tal van instanties en individuen. Minder bekend hier te lande is dat er ook in Zeeland gelijkaardige initiatieven bestaan die de Zeeuwse kust en zee in de kijker plaatsen bij de schoolgaande jeugd, jeugdverenigingen en andere geïnteresseerden. Eén daarvan wordt ontsloten via de website <http://www.natuuravontuur.com> en ontspruit uit de fantasieën, kennis en begeestering van Theodoor Braaksma, een in Vlaardingen geboren telg uit een zeemansgeslacht, die nu woonachtig is te Middelburg. De man heeft een pakket aan zee(uwse) activiteiten samengesteld, gaande van zeelessen, strandtochten en strandjutsessies, tot theateracts (historische optredens, 'De Scheldeman') en zeehondentochten. Op de site kun je nader kennis maken met dit aanbod aan activiteiten, maar ook fotosessies en recensies raadplegen.

3.1. POSITIE VACANT VOOR DIRECTEUR EUROCEAN

EurOcean, het Europees Centrum voor Informatie over Mariene Wetenschappen en Technologie, zoekt voor snelle indiensttreding een directeur. EurOcean is een niet-gouvernementele koepel van zeven Europese, mariene onderzoeksinstituten, opgericht in september 2001 (<http://www.eurocean.org>). De kandidaat die aanspraak wil maken op deze voltijdse betrekking met vestiging in Lissabon, dient bewezen ervaring te hebben in zeewetenschappen en – technologie, en in elektronisch informatie- en communicatiebeheer, de Engelse taal machtig te zijn en bereid om regelmatig binnen Europa te reizen. Sollicitatiebrieven met cv en de coördinaten van twee referees, dienen uiterlijk op 24

februari ontvangen te worden door prof. Mario Ruivo, voorzitter van EurOcean. Meer info op de EurOcean-site. Meer internationale jobs o.a. op <http://www.marbef.org/>.

3.2. SCHOTSE ASSOCIATIE ZEEWETENSCHAPPEN ZOEKT 24 STAFLEDEN

De 'Scottish Association for Marine Science' (SAMS: <http://www.sams.ac.uk>) werd opgericht in 1884 en is daarmee één van de oudste oceanografische organisaties. Sinds eind de jaren '60 is SAMS gevestigd op het schiereiland Dunstaffnage, nabij het Schotse Oban. Dankzij een financiële injectie van meer dan 5 miljoen pond kan SAMS overgaan tot de aanwerving op korte termijn van 10 academici en 14 ondersteunende personeelsleden. In een eerste ronde worden de academici geselecteerd. Uiterste datum voor sollicitatie is vrijdag 10 maart 2006. Op de website <http://www.sams.ac.uk> vind je alle verdere informatie.

3.3. TWEE UNESCO-FUNCTIES MET TSUNAMI-GEHALTE

Na de tsunami van 26 december 2004 werd in een hogere versnelling geschakeld voor wat betreft het uitbouwen van vroegwaarschuwingssystemen voor tsunami's en andere zeegerelateerde catastrofes in andere regio's dan de Stille Oceaan. De Intergovernmental Oceanographic Commission (IOC) van UNESCO speelt hierin een internationale sleutelrol. In dit verband werft UNESCO nu twee nieuwe krachten aan om resp. vanuit het hoofdkantoor te Parijs de tsunami-coördinatieëenheid te runnen, en om vanuit het Australische Perth het secretariaat van de 'Intergovernmental Coordination Group for the Indian Ocean Tsunami Warning and Mitigation System' (ICG/IOTWS) waar te nemen. Beide jobs moeten de slagkracht van IOC vergroten in het uitbouwen van een Tsunami Warning & Mitigation System in de Indische Oceaan en andere risicovolle regio's. Het volledige bericht is terug te vinden op <http://ioc.unesco.org/>, onder het nieuwsitem '31 January 2006: Two positions are opened to recruitment at IOC'.

3.4. EUROMARC PROGRAMMA LANCEERT OPROEP VOOR ONDERZOEKSVORSTELLEN 'MET DIEPGANG'

Het EuroMARC programma 'Challenges of Marine Coring Research' – onderdeel van het EUROCORES schema van de European Science Foundation (ESF) – heeft tot doel het nemen en bestuderen van mariene bodemkernen te ondersteunen en toegevoegde waarde te creëren bij reeds gevestigde financieringsorganen en onderzoeksgemeenschappen. Europese inbreng in deze wetenschapstak heeft zich de afgelopen 25 jaar toegespitst op programma's als 'International Marine Global Change Study' (IMAGES) en het 'Ocean Drilling Programme' (ODP). Mede door dit onderzoek konden wetenschappelijke doorbraken worden gerealiseerd o.a. in de studie van de platentektoniek, de ontdekking van gashydraten en het voorkomen van belangrijke microbiële gemeenschappen. Via de ESF wil Europa nu dus zijn vooraanstaande rol in 'marine coring' consolideren en waar mogelijk versterken. Hiertoe lanceert de ESF een oproep voor onderzoeksprojecten binnen EuroMARC, die gebruik maken van bodemkernen en aansluiten bij onderwerpen als 'Ocean climate dynamics', 'Control of climate and ocean circulation in Arctic and Antarctic Oceans', 'Ocean biogeochemistry and the carbon cycle', de 'Deep biosphere', 'Gas hydrates', e.a.. Zogenaamde 'outline proposals' worden ingewacht voor 12 maart 2006; succesvolle indieners worden vervolgens gevraagd een uitgewerkte proposal klaar te stomen tegen 25 juni 2006. Voor meer info, zie: <http://www.esf.org/euromarc>.

3.5. MASTERS IN DE ECOLOGIE EN EVOLUTIE VAN ONGEWERVELDE MARIENE EILANDORGANISMEN

Dit korte bericht is afkomstig van het Departement Biologie van de Universiteit van de Azoren. Dit departement richt deze zomer een MSc-opleiding in over 'Island Ecology and Evolution: Marine Invertebrates'. Deze intensieve lessenreeks met bijhorend veldwerk vindt plaats in Ponta Delgada, de hoofdstad van het eiland Sao Miguel op de Azoren, en dit gedurende acht weken in juni-juli 2006. Alle verdere informatie is raadpleegbaar op <http://www.meie.uac.pt>.

4.1. WETENSCHAPPELIJKE DISCUSSIE OVER VRAAG OF EUROPA IJSTIJD TEGEMOET GAAT OF OPWARMT

Het klinkt raar. Terwijl de aarde geleidelijk aan blijkt op te warmen, is het niet uitgesloten dat West-Europa – temidden een warmer wordende wereld – juist opmerkelijk koudere tijden tegemoet gaat! De oorzaak dient gezocht te worden in

het mogelijk stilvallen van de Golfstroom, een zeestroming die al sinds jaar en dag onze contreien verwent met haar milderende invloed. Die mogelijkheid is overigens niet zomaar uit de lucht gegrepen. Het is al langer bekend dat de grote zeestromingen gestuurd worden door het klimaat en op hun beurt ook het klimaat mee bepalen. De 'global conveyor belt', zoals dit werelddekkend systeem van zeestromingen in de vakterminologie wordt genoemd, transporteert immers warm oppervlakkig zeewater vanaf de tropen richting polen, waar het door afkoeling en t.g.v. het hoge zoutgehalte zinkt en onderzees terugstroomt naar de evenaar. Dit systeem kan echter volledig stilvallen wanneer het poolwater – door opwarming en dus afsmelting van landijs – té sterk verzoet. In volume 439 (19 januari 2006) van het toonaangevende wetenschappelijke tijdschrift Nature verscheen vorige maand het artikel 'A Sea Change'. Hierin wordt uit de doeken gedaan hoever de huidige kennis staat en wat de kansen zijn dat de 'global conveyor belt' op korte termijn op de rem gaat staan. De ultieme vraag blijkt te zijn wanneer de kritische grens in opwarming/verzoeting bereikt wordt, die aanleiding geeft tot het stilvallen van de wereldwijde thermohaliene circulatie. Het volledige artikel is raadpleegbaar in de VLIZ bibliotheek (jan.haspeslagh@vliz.be).

4.2. ONDERTEKENING SCHELDEVERDRAGEN NIEUWE STAP IN SAMENWERKING VLAANDEREN-NEDERLAND

Reeds op 21 december 2005 vond in Middelburg de plechtige ondertekening plaats van vier verdragen over de Schelde tussen Nederland en Vlaanderen. Met het eerste verdrag worden de besluiten uit de Ontwikkelingsschets 2010 die gemeenschappelijke verplichtingen inhouden (zoals verruiming vaargeul, natuurprojecten, bestuurlijke en fysieke monitoring), internationaal juridisch vastgelegd. Het tweede verdrag handelt over samenwerking t.a.v. beleid/beheer in het Schelde-estuarium met een brede bestuurlijke en maatschappelijke verankering. En de twee overige verdragen betreffen het gemeenschappelijk nautisch beheer. Op 30 januari ondertekenden de Nederlandse rijksoverheid en de Provincie Zeeland ook reeds de bestuursovereenkomst voor het natuurschap Westerschelde. Op die manier komt de uitvoering van natuurcompensatiemaatregelen voor de verruiming van de Westerschelde weer een stapje dichterbij. Bron: ProSes2010 Nieuwsbrief.

4.3. MEER DAN 600 ZEE- EN KUSTVOGELS OPGEVANGEN TE OOSTENDE IN 2005

De januari-nieuwsbrief van het Opvangcentrum voor Vogels en Wilde Dieren te Oostende gaf zonet melding van het totaal aantal voor verzorging binnengebrachte dieren in 2005. En wat blijkt? Niet minder dan 1943 dieren, of 20% meer dan vorig jaar, werden opgenomen voor verzorging. Het gros hiervan (1521 ex) betreft vogels, met binnen deze groep een leeuwenaandeel zee- en kustvogels (611 ex). Vooral alkachtigen (299 ex) en meeuwen (238 ex) waren 'gewillige slachtoffers'. Deze eerste – met als belangrijkste soorten de zeekoet en de alk – bleken vooral door olie getroffen (219 ex. of 73%). Een tweede interessante conclusie is dat 109 zeekoeten of alken – ca. één derde van het totaal aantal alkachtigen – na verzorging weer konden worden vrijgelaten (99 ex) of nog levend in het opvangcentrum (10 ex) vertoeven. Meer info: voc.oostende@vogelbescherming.be; Tel.: 059/80 67 66.

4.4. ZEEZOOGDIERENNIEUWS

Traditiegetrouw brengen we hier een compilatie van enkele interessante zeezoogdierwaarnemingen van de afgelopen maanden. We geven ook nog graag mee dat op 10 maart 2006 een voordracht wordt georganiseerd te Antwerpen over 'Zeezoogdieren in de Schelde: een historisch overzicht' (<http://www.scheldeschorren.be/content/aktueel.php>).

De bruinvissen zijn weer aan hun jaarlijkse opmars begonnen in Belgische en Nederlandse kustwateren. Zo konden de vogeltellers van het Instituut voor Natuur en Bos Onderzoek (INBO) op nauwelijks drie dagen tijd (23-25 januari 2006) 77 exemplaren vaststellen voor onze kust. En op 26 januari maakte de zeezoogdierendatabank (http://www.mumm.ac.be/NL/Management/Nature/search_strandings.php) van BMM melding van twee aangespoelde bruinvissen op het strand, waarvan één levend. Ook in Nederland zijn intussen honderden levende bruinvissen waargenomen (<http://home.planet.nl/~camphuys/CetaceaSpr2006.html>) en zijn de eerste 22 strandingen van dode of verzwakte bruinvissen vastgesteld.

4.5. DOCTORAATSVERDEDIGINGEN e.a.

We zouden het erg op prijs stellen als ook andere onderzoekers die de datum van hun verdediging reeds kennen, of na de verdediging het resultaat hiervan willen kenbaar maken, dit zouden laten weten aan jan.seys@vliz.be voor opname in het VLIZINE.

* op donderdag 2 maart 2006 verdedigt **Sofie Poelmans** haar proefschrift aan de faculteit Diergeneeskunde van de UGent, getiteld: "*Application of GC- and LC-MS in the analysis and metabolization studies of steroids in livestock and aquatic invertebrates*". In dit onderzoek speelt de estuariene en ecologisch relevante aasgarnaal *Neomysis integer* de hoofdrol. De verdediging vindt plaats om 17.00 uur in het auditorium van de hoogbouw te Merelbeke.

5. VRAAGBAAK DE 'ZEELOODS'

Via deze rubriek kan iedereen oproepen lanceren voor samenwerking, gezamenlijk gebruik van materiaal, vraag naar levende en andere monsters, enz. De informatie dient gestuurd te worden naar Jan Seys (jan.seys@vliz.be). We nemen het bericht op in de vraagbaak van één van de volgende VLIZINES.

DISCLAIMER

VLIZINE heeft als doel informatie te verstrekken. Eventuele standpunten zijn die van de auteurs en stemmen niet noodzakelijk overeen met die van het VLIZ. Het VLIZ is niet verantwoordelijk voor enige schade opgelopen ten gevolge van foutieve of verkeerd geïnterpreteerde informatie in dit e-zine, noch voor de inhoud van websites waarnaar verwezen wordt.

Uw adres opgenomen in onze e-zine rondzendlijst wordt niet aan derden doorgegeven zonder uw toestemming en wordt niet gebruikt voor commerciële doeleinden.

COPYRIGHT

Copyright © 2006 Vlaams Instituut voor de Zee. Delen uit dit e-zine mogen in andere publicaties worden overgenomen, maar uitsluitend met bronvermelding. Deze publicatie mag wel in haar geheel ter kennismaking worden doorgestuurd naar derden.

LID WORDEN VAN HET VLIZ KAN

Meer info vindt u op onze website.

WEBSITE

<http://www.vliz.be>

VLIZ

Vlaams Instituut voor de Zee vzw

Flanders Marine Institute

Wandelaarkaai 7 - B-8400 Oostende, Belgium

Tel. +32/(0)59 34 21 30

Fax +32/(0)59 34 21 31

<http://www.vliz.be>